

ประสิทธิผลของรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในเขตตั้งของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านครือดุม อำเภอ กันทรลักษ์ จังหวัดศรีสัชนาลัย

นพรัตน์ แดงทัน, พย.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Design) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในเขตตั้งของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านครือดุม อำเภอ กันทรลักษ์ จังหวัดศรีสัชนาลัย โดยใช้รูปแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Two group pretest- posttest design) กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มทดลองได้รับรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนกลุ่มควบคุม การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบปกติ ระยะเวลาดำเนินการ 8 สัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน(ADL) และแบบประเมินคุณภาพชีวิต(QOL) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Paired t-test เพื่อเปรียบเทียบผลภายในกลุ่ม และ Independent t-test เพื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองนำรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน(ADL) และคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต(QOL) ของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ($p = 0.018$ และ $p < 0.001$ ตามลำดับ) จากผลการทดลอง รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่พัฒนาขึ้นสามารถเพิ่มศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิงให้สอดคล้องกับบริบทในเขตตั้งของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านครือดุม ส่งผลดีกับคุณภาพชีวิตและสุขภาพของผู้สูงอายุ ตอบสนองต่อการวางแผนเตรียมรับสถานการณ์ การเป็นสังคมผู้สูงอายุในระยะยาวและนำไปใช้ในพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่องทุกระยะของความเจ็บป่วย สร้างความพึ่งพา ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน ลดการกลับมาเข้ารักษาในโรงพยาบาล ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา รวมทั้งเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุที่มีภาวะพิ่งพิง

คำสำคัญ: รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ, ภาวะพิ่งพิง, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน, คุณภาพชีวิต

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านครือดุม E-mail: tumjai.k@hotmail.com

**Effectiveness of the care model for dependent elderly by community participation
at Ban Sriudom Sub-district Health Promoting Hospital
responsibility area, Kantharalak District, Sisaket Province**

Noppharat Daengthon, B.N.S.¹

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effectiveness of a community-participatory care model for dependent elderly people in the service area of Ban Sri Udom Sub-district Health Promoting Hospital, Kantharalak District, Sisaket Province. A two-group pretest-posttest design was employed. The sample group consisted of 60 individuals, purposively selected and divided into two groups: an experimental group (n=30) and a control group (n=30). The experimental group received the community-participatory care model for dependent elderly people, while the control group received standard care for dependent elderly people. The study duration was 8 weeks. Data were collected using a personal information questionnaire, the Activities of Daily Living (ADL) assessment form, and the Quality of Life (QOL) assessment form. Statistical analysis used the paired t-test to compare within-group results and the independent t-test to compare between-group results. The research findings indicated that, after the intervention using the community-participatory care model for dependent elderly people, the experimental group showed statistically significantly higher mean scores for Activities of Daily Living (ADL) and Quality of Life (QOL) compared to scores before the intervention and compared to the control group, at a significance level of 0.05 ($p = 0.018$ and $p < 0.001$).

The results suggested that the developed community-participatory care model for dependent elderly people can enhance the capacity to care for dependent elderly individuals, aligned with the context of the Ban Sri Udom Sub-district Health Promoting Hospital service area. This positively impacts the quality of life and health of the elderly, addresses long-term aging society planning, and can be continuously applied in other areas throughout all stages of illness. The model promotes recovery, reduces complications, lowers hospital readmission rates, decreases healthcare costs, and ultimately improves the quality of life for dependent elderly individuals.

Keywords: Healthcare Model for the Elderly, Dependency, Community Participation, Activities of Daily Living, Quality of Life

¹Registered Nurse, Ban Sriudom Sub-district Health Promoting Hospital. Email: tumjai.k@hotmail.com